

Monumentnummer*: 39773

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 november 1971
Kadaster deel/nr 82718/187

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heeg Súdwest-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Heeg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heeg A 3673

Omschrijving**

Inleiding

Het in 1737 gebouwde WOONHUIS is gesitueerd tegenover een dwarsstraat, waar zich voorheen een overtuin met theehuis bevond. Het voorname huis met barokke (Lodewijk XIV) ingangspartij is gebouwd in opdracht van de hooischipper Bauke Aukes en diens echtgenote Janke Ennes. In de cartouches in de geveltop staat het jaartal 1737 vermeld. Het huis kwam in 1790 in het bezit van Wigle Annes Visser, "koopman in vis en aal", lid van de vermaarde Heger koopmansfamilie Visser. Het huis werd in 1904 verkocht en fungeerde daarna als onderwijzerswoning van het hoofd der gereformeerde school. De school verrees in de achtertuin. In de jaren zeventig is op een der deuren van de woonkamer een 18de-eeuwse schildering aangetroffen, voorstellende de Liefde. Twee uit dezelfde kamer verdwenen deuren droegen waarschijnlijk symbolische voorstellingen van de Hoop en het Geloof. Het huis heeft een ondiepe voortuin met een erfscheiding in de vorm van een 19de-eeuws hekwerk van gietijzer, bevestigd aan zes hardstenen palen.

Omschrijving

Het huis is opgetrokken in bruinrode handvormsteen vanuit een rechthoekige plattegrond en omvat één bouwlaag onder een met geglazuurd Hollandse pannen gedekt schilddak met overkapte schoorstenen op de nokhoeken. De voornaamheid van de symmetrische voorgevel wordt bepaald door de rijk bewerkte, geheel uit zandsteen opgetrokken, barokke middenpartij, waarin zich

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de entree bevindt. De licht risalerende, aan de klokgevel verwante middenpartij met dakkajuit is rijkelijk versierd met beeldhouwde lofwerk, het opschrift ANNO 1737, een alliantiewapen en de initialen van de opdrachtgever. De risaliet bevat een deur tussen smalle zijlichten en een zesruits bovenlicht, waarin zich oorspronkelijk een snijraam bevond. De twee vensters aan weerszijden van de risaliet zijn, evenals het venster in de dakkajuit, voorzien van ramen met een roedeverdeling en persiennes en staan onder beeldhouwde zandstenen lateien met kuif en lofwerk. De door de middenpartij onderbroken gootlijst rust op zes gesneden consoles. De linker zijgevel is blind en is slechts voorzien van vier lange staafankers. Tegen de achtergevel staat links van de achterdeur een na-oorlogse aanbouw en rechts van de deur is deze gevel voorzien van een gietijzeren roosvenster. Boven de deur ligt een reeks van vier gietijzeren schotelankertjes. Bepalend voor het aanzien van de gevel is een grote, deels uit baksteen (onderzijde) en deels uit hout (bovenzijde) opgetrokken kajuit met plat dak. De rechter zijgevel is grotendeels aan het gezicht onttrokken door nieuwbouw. Aan de bovenzijde van deze gevel zijn nog vier staafankers zichtbaar. Het huis heeft een kleine formele voortuin met een erfscheiding in de vorm van zes octogonale stoeppalen van hardsteen, waartussen 19de-eeuwse hekjes van gietijzer. INTERIEUR. Het inwendige van het huis verkeert op de begane grond nog voor een deel in de oorspronkelijke staat. De centrale gang is voorzien van marmeren vloertegels en gemarmerde lambriseringsen. De voorkamer links van de gang bevat nog de originele bedstedenwand met drie stel openslaande deuren. Onder de bovenste verflagen bevinden zich nog de oorspronkelijke schilderingen, die voor een deel reeds zichtbaar zijn gemaakt. In deze kamer staat een houten schouw, waarvan zowel de schoorsteenmantel als de boezem van hout zijn vervaardigd. Het plafond is eveneens geheel van hout. Aan weerszijden van de boven vensterbanken staande vensters bevinden zich houten kasten, waarin zich mogelijk vouwblinden bevonden. De vensters in de voorkamer rechts van de gang worden hier eveneens door omlijst. Deze kamer heeft een balkenplafond en paneeldeuren, die oorspronkelijk waren voorzien van schilderingen. De laatste van de oorspronkelijk waarschijnlijk drie paneelschilderingen is uit het huis verwijderd door de vorige eigenaar.

Waardering

Het woonhuis is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de ensemblewaarde. Het huis heeft cultuurhistorische waarde als een bijzonder voorbeeld van een ontwikkeling in de woonhuisarchitectuur voor welgestelden en vanwege de bewoningsgeschiedenis. Het huis heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere vormgeving, het materiaalgebruik en de detaillering van met name de middenpartij van de voorgevel. Het huis heeft ensemblewaarde vanwege de situering en als een bijzonder en beeldbepalend onderdeel van de bebouwing in het historische hart van Heeg. Het huis is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument